

65
ROCK
ANNIVERSARY

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ НАУКИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ХХІ СТОЛІТТІ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

XLIX Міжнародної наукової конференції
студентів та аспірантів
(м. Полтава, 23 квітня 2026 року)

Полтава
2026

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ (ПУЕТ)

*Присвячено 65-й річниці
Полтавського університету
економіки і торгівлі*

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ
НАУКИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
ОСВІТИ У ХХІ СТОЛІТТІ**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
XLIX Міжнародної наукової конференції
студентів та аспірантів

(м. Полтава, 23 квітня 2026 року)

**Полтава
ПУЕТ
2026**

УДК 001:378.014.61"20"(477.53)(082)

A43

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Полтавського університету економіки і торгівлі ЗАБОРОНЕНО

Видано відповідно наказу по університету № 11-Н від 28 січня 2026 року.

Організаційний комітет конференції

Голова організаційного комітету – **Н. С. Педченко**, д-р екон. наук, професор, перший проректор.

Заступник голови організаційного комітету – **Н. І. Манжура**, завідувач науково-організаційного відділу.

Члени організаційного комітету:

Ю. С. Матвієнко, канд. пед. наук, проректор з науково-педагогічної роботи;

С. В. Гаркуша, д-р техн. наук, професор, в. о. директора Навчально-наукового інституту міжнародної освіти;

О. В. Гасій, канд. екон. наук, доцент, директор Навчально-наукового центру забезпечення якості вищої освіти;

Т. П. Гудзь, д-р екон. наук, професор, директор Навчально-наукового центру підготовки кадрів вищої кваліфікації;

С. І. Нестуля, д-р пед. наук, професор, директор Навчально-наукового інституту лідерства;

Ю. В. Перегуда, директор Міжнародного науково-освітнього центру;

А. С. Ткаченко, д-р техн. наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти;

Л. С. Франко, канд. екон. наук, директор Полтавського фахового коледжу Полтавського університету економіки і торгівлі;

В. Л. Шимановська, директор Навчально-наукового інституту заочно-дистанційного навчання;

Д. С. Семикоз, начальник відділу мультимедійного забезпечення;

М. О. Двірник, голова Студентської ради університету;

С. О. Дудник, голова Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених;

Д. А. Посполітак, голова Наукового товариства студентів.

Редакційна колегія

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д-р іст. наук, професор, ректор.

Заступник головного редактора – **Н. С. Педченко**, д-р екон. наук, професор, перший проректор.

Відповідальний секретар – **Н. І. Манжура**, завідувач науково-організаційного відділу.

Відповідальний редактор – **Л. М. Діденко**, в. о. директора Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу.

Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у XXI столітті: тези доповідей XLIX Міжнародної наукової конференції студентів та аспірантів (м. Полтава, 23 квітня 2026 р.). – Полтава: ПУЕТ, 2026. – 1232 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-R). – Текст укр., англ. мовами.

ISBN 978-966-184-490-1

Збірник містить тези доповідей XLIX Міжнародної наукової конференції студентів та аспірантів. Проблеми, порушені авторами публікацій, вирізняються своєю актуальністю та новизною наукових підходів. Увагу зосереджено на висвітленні результатів наукових досліджень у різних галузях науки та якості вищої освіти.

УДК 001:378.014.61"20"(477.53)(082)

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

ISBN 978-966-184-490-1

© Полтавський університет економіки і торгівлі, 2026

«чи не заважають нам старі догми», наприклад, «ми завжди так робили»? С (Consequences – наслідки) – формування нової поведінкової відповіді, яка відповідає реальності, а не нашим страхам [3].

Отже, практична ефективність від впровадження когнітивно-поведінкової моделі адаптивного управління підприємством полягає у високій антикрихкості, тобто підприємство не просто виживає, а стає кращим завдяки стресу; знижується плинність кадрів, а саме психологічно здорова атмосфера та чіткі когнітивні орієнтири зменшують стрес у колективі; зміцнюється економічна стійкість через швидку зміну логістики чи продукту за рахунок відсутності «когнітивного опору» змінам.

Список використаних інформаційних джерел

1. Лозова О. В., Тимошенко І. С. Управління стратегічними змінами підприємства: проактивний підхід та кадровий потенціал. Економіка: реалії часу. Науковий журнал. 2024. № 5 (75). С. 51–58.
2. Шимановська-Діанич Л. М., Лозова О. В., Коломієць Б. С., Щербак Я. І. Удосконалення системи прийняття управлінських рішень в закладах освіти в контексті інноваційно трансформаційного та безпекоорієнтованого підходу як чинник проактивного кризового менеджменту в умовах невизначеності. Наукові інновації та передові технології. 2025. № 7(47) 2025. С. 505–517.
3. Шимановська-Діанич Л. М., Лозова О. В. Управління знаннями на підприємстві: моделі, етапи та технології. Економіка: реалії часу. 2023. № 4 (68). С. 76–82.

КУЛЬТУРНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СУСПІЛЬСТВА У КРОСКУЛЬТУРНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ

А. Ю. Фелоненко, студентка спеціальності Менеджмент, група МЕН БА-41

Л. А. Рибалко-Рак, канд. екон. наук, доцент кафедри менеджменту – науковий керівник

Полтавський університет економіки і торгівлі

У сучасній науковій парадигмі дослідження ціннісних орієнтацій суспільства розглядається як ключ до розуміння поведінки

індивідів, функціонування соціальних інститутів та формування управлінських моделей. Як зазначають дослідники, цінності є базисом культури, що визначає мислення, соціальну взаємодію та систему прийняття рішень [5–6]. Саме тому аналіз ціннісних орієнтацій набуває особливої актуальності в умовах глобалізації, трансформацій економіки та міжкультурної комунікації.

Теоретичним підґрунтям дослідження виступає концепція ціннісних орієнтацій, розроблена американськими вченими Клайдом Клакхоном та Флоренс Клакхон у співпраці з Фредом Стродбеком [1–2]. У межах цієї теорії ціннісні орієнтації трактуються як складно структуровані принципи, що надають узгодженості людському мисленню та поведінці у процесі вирішення універсальних проблем існування. Вчені доводять, що всі суспільства стикаються з обмеженим колом базових питань, проте відповіді на них формуються по-різному залежно від культурного контексту.

У межах цієї концепції виокремлюється система ключових параметрів, які відображають ціннісні орієнтації суспільства. Першим із них є уявлення про природу людини. Відповідно до підходу К. Клакхона та Ф. Стродбека, у різних культурах людина може сприйматися як переважно добра, зла або така, що поєднує обидві характеристики. Це визначає особливості соціального контролю, системи мотивації та управління людськими ресурсами.

Другим важливим виміром є ставлення людини до навколишнього середовища. У науковій літературі, зокрема у працях К. Клакхона, виділяються три базові моделі: домінування над природою, гармонійне співіснування та підпорядкування її силам. Ці орієнтації формують екологічну свідомість суспільства та визначають характер економічної діяльності.

Наступним параметром є характер соціальних відносин. У цьому контексті вагомий внесок зробив Герт Хофстеде, який розглядав індивідуалізм і колективізм як базові виміри культури. Відповідно, суспільства можуть будуватися на принципах індивідуальної автономії або групової взаємозалежності, що впливає на структуру організацій, стиль керівництва та прийняття управлінських рішень.

Четвертим виміром є орієнтація на діяльність. Вона проявляється через домінування активної діяльності, орієнтації на розвиток або зосередженості на самому процесі існування. Цей пара-

метр визначає рівень підприємницької активності, інноваційності та загальної динаміки соціально-економічного розвитку.

Окрему увагу слід приділити часовій орієнтації, яка відображає спрямованість суспільства на минуле, теперішнє або майбутнє. Як підкреслюють дослідники, орієнтація на минуле сприяє збереженню традицій, тоді як майбутньоорієнтовані культури тяжіють до інновацій і стратегічного планування. Цей аспект є критично важливим для формування довгострокових стратегій розвитку організацій і держав.

Не менш значущим є просторовий вимір ціннісних орієнтацій. Едвард Холл обґрунтував, що культури відрізняються за ступенем приватності та публічності простору, що впливає на комунікацію, організацію робочого середовища та соціальну дистанцію між людьми.

Варто зазначити, що сучасні підходи до аналізу цінностей розвиваються також у працях Шалом Шварца, який запропонував універсальну теорію базових людських цінностей, та Фонса Тромпенаарса, який досліджував культурні відмінності у бізнес-середовищі [3–4]. Це свідчить про міждисциплінарний характер проблематики та її практичну значущість.

Таким чином, ціннісні орієнтації суспільства є багатовимірною системою, що визначає характер соціально-економічного розвитку, управлінські підходи та поведінкові стратегії. Їх комплексний аналіз дозволяє глибше зрозуміти специфіку функціонування суспільств і підвищити ефективність управління в умовах міжкультурної взаємодії та глобальних викликів.

У цьому контексті особливої актуальності набуває кроскультурний менеджмент як науково-практичний напрям, що досліджує вплив культурних відмінностей на процеси управління, організаційну поведінку та прийняття рішень у міжнародному бізнес-середовищі. Його розвиток безпосередньо базується на розумінні ціннісних орієнтацій, оскільки саме вони визначають стиль лідерства, моделі комунікації, рівень довіри та механізми координації в мультикультурних командах. З урахуванням глобалізації економіки та інтенсифікації міжнародної співпраці, кроскультурний менеджмент стає ключовим інструментом забезпечення ефективності організацій, що функціонують у різних культурних середовищах. Успішність управлінських рішень у та-

ких умовах значною мірою залежить від здатності враховувати національні ціннісні орієнтації, адаптувати управлінські практики та формувати гнучкі організаційні моделі.

Інтеграція підходів дослідження ціннісних орієнтацій та кроскультурного менеджменту створює теоретичне підґрунтя для підвищення ефективності управління в умовах глобальної економіки, сприяючи формуванню більш адаптивних, інноваційних та конкурентоспроможних організаційних систем.

Список використаних інформаційних джерел

1. Hofstede G. Cultural dimensions theory. 1980. URL: <https://studfile.net/preview/11384682/> (дата звернення: 1.04.2026).
2. Kluckhohn C., Strodtbeck F. Variations in Value Orientations. Evanston : Row, Peterson, 1961. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Kluckhohn_and_Strodtbeck%27s_values_orientation_theory (дата звернення: 1.04.2026).
3. Riding the Waves of Culture: Understanding Diversity in Global Business / F. Trompenaars, C. Hampden-Turner. 3rd ed. New York: McGraw-Hill, 2012. 274 p. URL: <https://archive.org/details/ridingwavesofcul-0000trom> (дата звернення: 1.04.2026).
4. Schwartz S. H. An Overview of the Schwartz Theory of Basic Values. Online Readings in Psychology and Culture. 2012. Vol. 2. № 1. DOI: <https://doi.org/10.9707/2307-0919.1116> (дата звернення: 1.04.2026).
5. Федосюк Р. А., Гусаковська Т. О. Організаційна культура як важлива складова внутрішнього середовища підприємства. Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у XXI столітті : тези доп. XLVII Міжнар. наук. студ. конф. за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2023 рік (м. Полтава, 25 квітня 2024 р.). – Полтава : ПУЕТ, 2024. – С. 368–370. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/13955>.
6. Шимановська-Діанич Л. М., Лозова О. В., Барибіна Я. О., Шимановська В. Л. Типи та механізм розробки і впровадження організаційних культур: досвід мультинаціональних та українських компаній і сучасні тренди управління персоналом в умовах війни. Вісник Маріупольського державного університету. Серія Економіка. 2023. С. 45–57. DOI 10.34079/2226-2822-2023-13-25-67-76.

СПІВОРГАНІЗАТОРИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Полтавський університет економіки і торгівлі (Україна)

Львівський торговельно-економічний університет (Україна)

Хмельницький кооперативний
торговельно-економічний інститут (Україна)

Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця (Україна)

Полтавський державний аграрний університет (Україна)

Луганський національний університет імені Тараса
Шевченка (Україна)

Євразійський національний університет
імені Л. М. Гумільова (Республіка Казахстан)

Університет національного і світового господарства
(Республіка Болгарія)

Кооперативно-торговий університет Молдови
(Республіка Молдова)

Таджицький державний університет комерції
(Республіка Таджикистан)

УЧАСНИКИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Академія економічних досліджень Молдови
(Республіка Молдова)

Грецький середземноморський університет (Греція)

Повісланська академія прикладних наук (Польща)

Люблянська школа бізнесу (Словенія)

Україна:

Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського

Державний торговельно-економічний університет

Донецький національний університет імені Василя Стуса

Західноукраїнський національний університет

Київський міжнародний університет

Криворізький державний педагогічний університет

Львівський торговельно-економічний університет

Навчально-науковий інститут

«Інститут державного управління»

Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна

Національна академія Служби безпеки України

Національний лісотехнічний університет України

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут»

Національний юридичний університет

імені Ярослава Мудрого

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

Одеський національний економічний університет
Полтавський державний аграрний університет
Полтавський педагогічний університет імені В. Г. Короленко
Полтавський університет економіки і торгівлі
Полтавський фаховий коледж
Полтавського університету економіки і торгівлі
Сумський національний аграрний університет
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова
Фаховий коледж Одеського національного університету
імені І. І. Мечникова
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця
Хмельницька торговельно-економічна академія
Хмельницький кооперативний
торговельно-економічний інститут
Хмельницький університет управління та права
імені Леоніда Юзькова
Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка
Черкаська філія Приватного вищого навчального закладу
«Європейський університет»
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ
НАУКИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
ОСВІТИ У ХХІ СТОЛІТТІ**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

XLIX Міжнародної наукової конференції
студентів та аспірантів

(м. Полтава, 23 квітня 2026 року)

Дизайн обкладинки *О. В. Семенко*
Комп'ютерне верстання *О. С. Корніліч*

Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 71,6.
Зам. № 417/2304.

Видавець і виготовлювач
Полтавський університет економіки і торгівлі
к. 48, вул. Івана Банка, 3, м. Полтава, 36003.
E-mail: pvv.puet@gmail.com.

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 8076 від 28.02.2024 р.